

**Академія праці,
соціальних відносин і
туризму**

Збірка тез доповідей

**Міжнародної науково-практичної
конференції**

РИНОК ПРАЦІ:

**досягнення, виклики та
перспективи у національному та
європейському просторі**

16 травня 2024 р.

Україна, м. Київ

МЕЛЕСИК С. В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри туризму
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ

**СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ В УКРАЇНІ**

Згідно з визначенням UNWTO, сталий туризм – це «туризм, що повністю враховує його нинішній і майбутній економічний, соціальний та екологічний вплив, задовольняючи потреби відвідувачів, промисловості, навколишнього середовища та приймаючих громад» (UNWTO, 2005, р. 12). Тобто сталий туризм має забезпечувати оптимальне використання природних ресурсів, підтримку соціально-культурних особливостей громад і довгострокові економічні вигоди для всіх зацікавлених сторін.

Провідні туристичні організації, такі як UNWTO, GSTC, розробили системи індикаторів і критеріїв оцінки рівня сталості розвитку дестинацій. Наприклад, Глобальна рада зі сталого туризму (GSTC) запропонувала 4 групи критеріїв сталого розвитку дестинацій:

- 1) ефективне управління сталістю;
- 2) максимізація економічних вигод для місцевих громад;
- 3) збереження культурної спадщини;
- 4) зменшення негативного впливу на довкілля.

Багато країн вже успішно впроваджують цілі сталого розвитку в управління дестинаціями:

Хорватія розробила систему сертифікації готелів і курортів за критеріями сталості.

Фінляндія прийняла Стратегію сталого туризму та створила мережу сталих дестинацій.

Нова Зеландія створила ряд інструментів для моніторингу впливу туризму та реалізує сталі практики через партнерство влади і бізнесу.

Словенія реалізує Зелену схему сталого туризму, яка передбачає екологічний рейтинг і промоцію сталих дестинацій.

На жаль, в Україні поки бракує чіткої державної політики щодо сталого розвитку туристичних територій. На національному рівні відсутні стратегія та програма дій з визначеними пріоритетами, цілями та індикаторами оцінки прогресу. Дестинації переважно розвиваються хаотично, орієнтуючись на короткострокові економічні вигоди. При цьому недостатньо уваги приділяється екологічним і соціокультурним аспектам розвитку.

Проблемами також є:

- низька екологічна свідомість і поінформованість місцевих жителів та бізнесу;
- слабка співпраця влади, підприємців і громадськості у прийнятті рішень щодо розвитку дестинацій;
- недосконала законодавча база з питань сталого туризму;
- відсутність фінансових стимулів для впровадження сталих практик;
- нестача кваліфікованих кадрів та експертів зі сталого розвитку;
- недостатнє залучення місцевих жителів до туристичної діяльності та планування;
- сезонність попиту та низька якість туристичних сервісів.

Натомість в Україні перехід до моделі сталого туризму поки відбувається досить повільно. Для прискорення цього процесу необхідні скоординовані дії держави, місцевої влади, бізнесу та громад щодо стратегічного планування, імплементації та моніторингу сталого розвитку дестинацій.

Список використаних джерел:

1. Bramwell B., Higham J., Lane B., Miller G. Twenty-five years of sustainable tourism and the Journal of Sustainable Tourism: Looking back and moving forward. *Journal of Sustainable Tourism*. 2017, 25 (1). P. 1–9.
2. Shykina O. V., Nezdoyminov S. G. Monitoring of tourist flows as an instrument of the sustainable development of tourism in the region. *Bulletin of Social and Economic Research*. 2015, (58). P. 57.
3. Yar'omenko S. H., Shykina O. V., Hnatyshyna N. V. Sustainable development of tourism in the world and in Ukraine. *Market Infrastructure*. 2020, 43. P. 137.
4. Zaitseva V., Tsviliy S., Bublei G. Regulation of sustainable development of tourism in the regions. *Scientific Journal of Polonia University*. 2017, 23 (4). P. 157–164.